

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D2/1/A.F.K.-00/2 (Muafiyet)

Karar Sayısı : 00-47/496-271

Karar Tarihi : 28.11.2000

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, Mehmet Zeki UZUN, Sadık KUTLU, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, R. Müfit SONBAY, Murat GENCER

B- RAPORTÖRLER: Alper Fevzi KARA, Hakan BİLİR, Şahin ARDIYOK

C- BAŞVURUDA BULUNAN: Profilo Elektronik Servis A.Ş.

Cemal Sahir Sok. No:26-28 Mecidiyeköy/İSTANBUL

D- TARAFLAR: - Profilo Elektronik Servis A.Ş.

- 453 yetkili servis

E- DOSYA KONUSU: **Profilo Elektronik Servis A.Ş. ve yetkili servisleri arasında akdedilen "Yetkili Servis Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.**

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 5.5.1998 tarih ve 1125 sayı ile giren başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 ve 5. maddeleri ile 1998/7 sayılı Franchise Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 22.11.2000 tarih, D2/1/A.F.K.-00/2 sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Ön İnceleme Raporu 24.11.2000 tarih, REK.0.06.00.00/45 sayılı Başkanlık önergesi ile 00-47 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Başvuruya konu işlemle ilgili olarak;

1. Profilo Elektronik Servis A.Ş.'nin yetkili servisleri ile akdettiği sözleşmenin 22 ve 23. maddelerinde yer alan malzeme ve işçilik fiyatlarının adı geçen şirket tarafından belirleneceğine ilişkin hükümlerin yanısıra anlaşmanın hizmet piyasalarının bölüşülmesi hakkında hükümler ihtiva etmesinden dolayı 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği, bu nedenle tarafların menfi tespit taleplerinin reddedilmesi gerektiği,

2. Söz konusu sözleşmelerde yer alan yedek parça fiyatlarının şirketçe belirlenmesine yönelik hükümlerin Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'a dayanılarak çıkartılan TRKGM-95/137-138 sayılı "Sanayi Mallarının Satış Sonrası Hizmetleri Hakkında Tebliğ" uyarınca hazırlandığı, sözleşmelerde yer alan diğer fiyatla ilgili tespitlerin, anılan anlaşmaların zamanında bildirilmiş dikey anlaşmalar olması nedeniyle sözleşme hükümlerinin 4054 sayılı Kanun'a aykırılığından dolayı, 16. maddenin ikinci fıkrası gereğince ceza uygulanmamasının yerinde olacağı,

3. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılan, “Etiket, Tarife ve Fiyat Listeleri Yönetmeliği”nin işçilik fiyatlarının imalatçı ya da ithalatçı firma tarafından belirleneceğine ilişkin bir düzenleme getirmedeği hususu gözönünde bulundurulduğundan, bahsi geçen yetkili servis sözleşmesinin 22 ve 23. maddelerindeki “Yetkili servis her türlü durumda yapılan hizmet karşılığı olarak müşteriden PROFİLO ELEKTRONİK SERVİS A.Ş’nin tayin ettiği malzeme ve işçilik ücretinden başka her ne nam altında olursa olsun başkaca para talep edemezler.”, “Şirket (PROFİLO ELEKTRONİK SERVİS A.Ş) gerektiğinde belirtilen çalışma koşullarını tek taraflı olarak değiştirebilir. Yetkili servisler yeni koşul ve tarifeleri bildirilen tarihten itibaren uygulayabilir. Şirket bu değişiklikleri uygulama tarihinden 15 gün evvel ilgililere duyurur.” şeklindeki, rekabet kuralları ile çelişen “yeniden satış fiyatının belirlenmesi” uygulamasının terkedilerek “tavsiye edilen fiyat” uygulamasına geçilmesi ve anlaşmanın zamanında bildirilmiş olduğu dikkate alınarak, söz konusu anlaşmanın 1998/7 sayılı "Franchise Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" ile uyumlu hale getirilmesi halinde uygulanabileceği, aksi takdirde anlaşmanın yürürlükten kaldırılması gerektiği, bu yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde soruşturma açılacağı, 4054 sayılı kanunun 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili taraflara bildirilmesinin uygun olacağı, düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden hareketle işlemin değerlendirilmesinde ilgili ürün pazarı, "elektronik ev aletleri servis hizmetleri" pazarı, ilgili coğrafi pazar ise, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak belirlenmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Profilo Elektronik Servis A.Ş. (Profilo), yetkili servisler ile akdettiği ve ürettiği ya da ithal ettiği Telefunken, Saba, Profilo, Siemens, Olivetti, Telestar markalı elektronik cihazların servis hizmetlerine ilişkin tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini düzenleyen sözleşme için menfi tespit ve muafiyet talebinde bulunmuştur.

H.2.1. Menfi Tespit Talebi

Başvuruya konu yetkili servis sözleşmesinde yer verilen,

7. madde: "Yetkili servis şirketin kendisine gösterdiği bölgede servis faaliyetini sürdürebilir. Şirket her halukarda hizmet çeşitlerini ve gösterilen bölgeleri daraltıp genişletme yetkisini mahfuz tutar."

8. madde: "Şirket gerektiğinde Yetkili servisin bölgesinde başka yetkili servisler veya bölge servisleri açabilir."

10. madde: "Yetkili servis bakım ve onarım hizmetlerini aşağıda gösterilen bölgede bulunan istisnasız bütün il, ilçe ve köylere götürecektir ve şikayete meydan vermeyecek şekilde ifa edecektir. Ayrıca iş bu sözleşme..... kabul ederler. Yetkili servisin çalışma bölgesi :... dir."

22. madde: “Yetkili servis her türlü durumda yapılan hizmet karşılığı olarak müşteriden PROFİLO ELEKTRONİK SERVİS A.Ş'nin tayin ettiği malzeme ve işçilik ücretinden başka her ne nam altında olursa olsun başkaca para talep edemezler.”

23. madde: “Şirket (PROFİLO ELEKTRONİK SERVİS A.Ş) gerektiğinde belirtilen çalışma koşullarını tek tarafı olarak değiştirebilir. Yetkili servisler yeni koşul ve tarifeleri bildirilen tarihten itibaren uygularlar. Şirket bu değişiklikleri uygulama tarihinden 15 gün evvel ilgililere duyurur.”

31. madde: “Yetkili servis başka servisin veya servislerin çalışma sahalarında şirketin haberi veya talimatı olmadan servis hizmeti yapamaz. Buna uyulmadığında Şirket Yetkili servise nakdi ceza uygulamakta birlikte sözleşmeyi hiçbir ihbara gerek kalmaksızın feshedebilir.”

hükümlerinin, bölge sınırlaması ve fiyat tespitine yönelik olması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (a) ve (b) bentlerinde hukuka aykırı ve yasaklanan fiiler arasında sayılan “Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi” ve “Mal ve hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü” hallerine uygunluk gösterdiği, dolayısıyla anılan sözleşmenin Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan yedek parça yeniden satış fiyatının tespitine ilişkin sözleşme maddelerinin, T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından 4077 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan TRKGM-95/137-138 sayılı “Sanayi Mallarının Satış Sonrası Hizmetleri Hakkında Tebliğ” hükümlerine uygun olduğu düşünülmeyle birlikte, bu durum sözleşmenin, Kanun'un 4. maddesine aykırılığını ortadan kaldırmamaktadır. Bu nedenle söz konusu sözleşmeye menfi tespit belgesi verilmesi mümkün değildir.

H.3.3. Muafiyet Talebi

Sözleşme maddeleri incelendiğinde; Profilo'nun know-how, logo, unvan, marka, basılı evrak, ışıklı tabela, taşıt aracı ve avadanlıklar ile personel kıyafetleri gibi unsurların şirket ile özdeşleşmiş tanıtıcı (ayırddedici) özelliklerinden oluşan bir sistem üzerinde yetkili servise kullanma hakkı tanıdığı görülmektedir.

Diğer taraftan ilgili hizmet piyasasında marka imajı ve tüketici memnuniyetinin önemi nedeniyle, Profilo'nun yetkili servislere belli süreçler içerisinde teknik eğitim ve meslek içi eğitim desteği vermesi gerekmektedir. Ayrıca tüketici ile devamlı surette temas halinde bulunulması nedeniyle yetkili servislerin sunacağı hizmetin standardı ve hizmet standardının her süreçte muhafaza edilmesi önem kazanmaktadır. Dolayısıyla Profilo tarafından yetkili servislere sürekli teknik ve ticari desteğin verildiği görülmektedir.

Bu haliyle Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesine dayanılarak çıkarılan ve franchise anlaşmalarına uygulanacak grup muafiyeti esaslarının belirlendiği 1998/7 sayılı "Franchise Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 3. maddesinde tanımlanan franchise anlaşması unsurlarını taşıdığı anlaşılmıştır. Bu nedenle sözleşmeye muafiyet tanınması talebi, 1998/7 sayılı Tebliğ kapsamında incelenmiştir.

1998/7 sayılı Tebliğ'in 8. maddesinin (e) bendi ile "franchise verenin, satış fiyatı hakkında tavsiyede bulunma imkanı saklı kalmak kaydıyla, franchise alanın, franchise hakkının konusu mal veya hizmetlerin satış fiyatlarını belirleme hakkını, doğrudan ya da dolaylı kısıtlaması" hali grup muafiyeti kapsamı dışında kalan koşul ve yükümlülükler arasında sayılmıştır. Tebliğ'in bu hükmünden hareketle, satış fiyatı hakkında Profilo'nun sadece tavsiyede bulunabileceği, bunu aşan kısıtlamaların grup muafiyeti kapsamı dışında kalacağı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla yukarıda yer verilen sözleşme maddeleri ile Profilo'ya franchise alanların yedek parça yeniden satış fiyatlarını ve işçilik fiyatlarını belirleme yetkisinin tanınması nedeniyle bildirim konusu sözleşmenin Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandırılması mümkün değildir.

Diğer taraftan söz konusu sözleşmede yer alan hükümlerin T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca çıkarılan TRKGM-95/137-138 sayılı Tebliğ uyarınca hazırlandığı ve anılan sözleşmenin zamanında bildirilmiş dikey bir sözleşme olduğu gözönüne alınarak, sözleşmenin tarafları hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi gereğince ceza uygulanmasına yer olmadığı kanaatine varılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yapılan değerlendirmeler ve tespitler doğrultusunda,

- 1) Profilo Elektronik Servis A.Ş.'nin yetkili servisleri ile yapmış olduğu sözleşmeye menfi tespit belgesi verilemeyeceğine;
- 2) Yedek parça fiyatlarının Profilo Elektronik Servis A.Ş. tarafından belirlenmesine yönelik olarak söz konusu sözleşmelerde yer alan hükümlerin T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca çıkartılan TRKGM-95/137-138 sayılı "Sanayi Mallarının Satış Sonrası Hizmetleri Hakkında Tebliğ" uyarınca hazırlandığı ve anılan anlaşmaların zamanında bildirilmiş dikey anlaşmalar olduğu gözönüne alınarak, sözleşmelerdeki yedek parça fiyatına ilişkin hükümler dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi gereğince ceza uygulanmasına yer olmadığına;
- 3) T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca çıkarılan, "Etiket, Tarife ve Fiyat Listeleri Yönetmeliği"nin işçilik fiyatlarının imalatçı ya da ithalatçı firma tarafından belirleneceğine ilişkin bir düzenleme getirmediği hususu gözönünde bulundurularak; incelemeye konu yetkili servis sözleşmesinin 22 ve 23. maddelerindeki "Yetkili servis her türlü durumda yapılan hizmet karşılığı olarak müşteriden PROFİLO ELEKTRONİK SERVİS A.Ş.'nin tayin ettiği malzeme ve işçilik ücretinden başka her ne nam altında olursa olsun başkaca para talep edemezler.", "Şirket (PROFİLO ELEKTRONİK SERVİS A.Ş) gerektiğinde belirtilen çalışma koşullarını tek taraflı olarak değiştirebilir. Yetkili servisler yeni koşul ve tarifeleri bildirilen tarihten itibaren uygulayabilir. Şirket bu değişiklikleri uygulama tarihinden 15 gün evvel ilgililere duyurur." şeklindeki, rekabet kuralları ile çelişen "yetkili servislerin yedek parça ve işçilik hizmetleri satış fiyatının belirlenmesi" uygulamasının terkedilerek "tavsiye edilen fiyat" uygulamasına geçilmesine;
- 4) Anlaşmanın zamanında bildirilmiş olduğu dikkate alınarak; söz konusu anlaşmanın 1998/7 sayılı Franchise Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne uyumlu hale getirilerek aykırı hükümlerinin çıkarılması halinde, bu anlaşmanın anılan Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabileceğine;

5) Öngörülen bu uyarlamaların yerine getirilmesi için, kararın tebliğinden itibaren 45 gün süre verilmesine ve bu süre içinde aykırılığın giderildiğinin Rekabet Kurumu'na tevsik edilmesine; aksi takdirde anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'un 56. maddesi uyarınca geçersiz sayılacağıının, öngörülen düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında soruşturma açılacağıının aynı Kanun'un 16 ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağıının ilgili taraflara bildirilmesine;

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.